

ЛЬВІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ФОРУМ

МАТЕРІАЛИ

ХІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПРАКТИЧНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ОСВІТИ

19-20 травня 2024 року

ЛЬВІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ФОРУМ

**МАТЕРІАЛИ
XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ПРАКТИЧНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ
ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА
ОСВІТИ**

19-20 травня 2024 року

**Львів
2024**

УДК 005

ББК 94.3(0)

Практичні та теоретичні питання розвитку науки та освіти: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 19-20 травня 2024 року. – Львів : Львівський науковий форум, 2024. – 198 с.

У даному збірнику представлені тези доповідей учасників XI Міжнародної науково-практичної конференції «Практичні та теоретичні питання розвитку науки та освіти», організованої Львівським науковим форумом. Висвітлюються Практичні та теоретичні питання розвитку науки та освіти на сучасному етапі становлення, розглядаються сучасні наукові дискусії різних наукових напрямів.

Збірник призначений для студентів, здобувачів наукових ступенів, науковців та практиків.

Всі матеріали представлені в авторській редакції. За повноту та цілісність яких автори безпосередньо несуть відповідальність.

ЗМІСТ

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ	8
<i>Ганжа В.О.</i> ЧЕРВОНІ ВОДОРОСТІ: РОЛЬ ТА ПЕРСПЕКТИВА	8
<i>Лук'яничук Т.О.</i> ВПЛИВ ГЕРБИЦИДІВ НА ВМІСТ ЛІПІДІВ В ОРГАНІЗМІ PLANORBARIUS CORNEUS	10
<i>Устенко Р.</i> СУЧАСНІ БІОТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ РОЗВИТОК	12
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ	14
<i>Камінник М.О.</i> ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ НА ДОКУМЕНТООБІГ В УКРАЇНІ	14
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ	16
<i>Корнілов Є.</i> РОЛЬ КОНКУРЕНЦІЇ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	16
<i>Коцман П.І.</i> ПСИХОЛОГІЯ СПОЖИВАЧА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА МАРКЕТИНГОВІ СТРАТЕГІЇ	19
<i>Кузик Ю.</i> АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК В УКРАЇНІ	21
<i>Кузик Ю.</i> ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	25
<i>Москалець К.В., Горбунова О.С., Гаркавий В.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВАХ	30
<i>Падун Ю.</i> ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА В УКРАЇНІ	32
<i>Усенко Н.М.</i> ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	34
МЕДИЧНІ НАУКИ	40
<i>Абдуласв М.М.</i> ОГЛЯД СУЧАСНОЇ НАУКОВО-МЕДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ НА ПРОБЛЕМАТИКУ «БЕЗПЕКА ТА ЕФЕКТИВНОСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ У КАРДІОРЕАБІЛІТАЦІЇ ПІСЛЯ РОЗГАРУВАННЯ АОРТИ»	40
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО	43
<i>Дзвоник О.В., Холоденко В.О.</i> МЕТАФОРИЧНА ПРИРОДА ХОРОВОДУ ЯК ДІЄВИЙ ЗАСІБ УСВІДОМЛЕНОГО ВИВЧЕННЯ НАРОДНИХ ТАНЦІВ	43

Усенко Н.М.

*ст. викладач кафедри економіки підприємства
та організації бізнесу*

*Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця*

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Грошові активи перебувають в постійному русі забезпечуючи всі види діяльності підприємства: операційну, інвестиційну та фінансову. Підвищення ефективності фінансового управління є основним фактором добробуту підприємства. Цифровізації економіки та суспільних відносин сприяє, тому що управлінці, підприємці мають можливість аналізувати, досліджувати, прогнозувати, оптимізувати існуючі економічні процеси, бізнес-процеси, фінанси, грошові потоки на підприємстві за допомогою існуючих сучасних цифрових моделей, цифрових девайсів, що сприяє підвищенню ефективності управління всіма видами діяльності, економії ресурсів, ефективності управління грошовими потоками на підприємстві. Значення та роль грошових потоків для діяльності підприємства зумовлює потребу їх окремого дослідження і глибокого аналізу для підвищення ефективності процесу управління ними і підприємством особливо в умовах цифрової трансформації.

Теоретичні та практичні питання управління грошовими потоками, їх визначення, особливості оптимізації, економії, підвищення ефективності, планування, організації, оцінки присвячені праці, як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, науковців, а саме: Бланк І.А., Загородній А. Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С., Бутинець Ф.Ф., Кірейцев Г.Г., Лігоненко Л. О., Маркіна І.А., Ситник Г. В., Поддєрьогін А. М., Коласс Б., Райзберг Б., Койлі Б. та інші. Питаннями щодо цифровізації економіки, особливостей впровадження, етапів, перспектив, діджиталізація обліку присвячені праці вчених та науковців: Коляденко С., Белла Д., Геєця В., Тапскотта Д., Алвес М., Канцедал Н.А., Голобородько О.П. та інші.

Однак, дослідження та аналіз опублікованих наукових робіт дозволив зробити висновок про необхідність формування нових підходів щодо управління та формування системи управління грошовими потоками на підприємстві з урахуванням впливу цифрової трансформації як на діяльність підприємства в цілому, так і на формування та розподіл грошових потоків підприємства.

Метою роботи є узагальнення підходів щодо визначення грошових потоків та цифровізації, формування елементів системи управління грошовими потоками підприємства з урахуванням особливостей цифрової трансформації та впливу на діяльність підприємства.

Грошові потоки є одним із об'єктів фінансового менеджменту, в рамках якого забезпечується адекватність моделі управління фінансами підприємств, потребам мінливого ринкового середовища та ефективність досягнення корпоративних цілей, зокрема підтримання конкурентоспроможності у короткостроковому та довгостроковому періодах і максимізація добробуту власників. Забезпечення підприємств грошовими коштами в сучасних умовах, розширення видів діяльності та ускладнення структури фінансування залежить не тільки від напрямів діяльності суб'єктів господарювання, а й від інфляційних процесів в країні, посилення конкуренції, використання новітніх технологій в даній сфері. Більшість операцій, що здійснюються на підприємствах, пов'язано з рухом грошових коштів, зокрема, проведенням розрахунків між підприємствами.

Термін «грошовий потік» – Cash-flow – з'явився в іноземній літературі по фінансовому аналізу та фінансовому менеджменті [1]. Початково термін використовувався виключно в процесі визначення вартості фінансових активів та оцінки ефективності реальних інвестиційних проєктів, пізніше грошові потоки набули значно ширшого значення та використання в фінансовій практиці. Останнє було зумовлено поступовим переходом від всебічного дослідження показників прибутковості до розгляду ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості тощо. Тобто визначальним етапом у розвитку економічної категорії «грошовий потік» став перехід до вирішення дилеми «ризик-прибутковість» як запобіжника ймовірного банкрутства та фінансового краху.

Існуючі підходи щодо визначення сутності грошових потоків підприємства наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Існуючі підходи щодо визначення грошових потоків підприємства

№ з/п	Автор	Сутність поняття «грошовий потік»	Аналіз визначення
1	Бланк І.А. [2]	сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів, генерованих господарською діяльністю підприємства.	автори розглядають грошовий потік виходячи з елементів грошового балансу, але при цьому розглядає його як єдність надходжень (додатний грошовий потік) й витрат (від'ємний грошовий потік) за певний час, які забезпечують платоспроможність підприємства.
2	Загородній А. Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. [3]	надходження (додатний грошовий потік) і витрачання (від'ємний грошовий потік) коштів у процесі здійснення господарської діяльності підприємства.	
3	Маркіна І.А. [4]	сукупність розподілених за часом надходжень і виплат грошових коштів, які утворюються в процесі господарської діяльності і пов'язані із забезпеченням його платоспроможності.	
4	Бутинець Ф.Ф. [5]	найважливіший самостійний об'єкт фінансового аналізу, який проводиться з метою оцінки	в цьому визначенні автори розглядають сутність грошового

		фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.	потоків з метою дослідження стану підприємства в рамках фінансового аналізу.
5	Кірейцев Г. Г. [6]	є одним із ключових моментів оптимального співвідношення між ліквідністю та прибутковістю.	
6	Лігоненко Л. О., Ситник Г. В. [7]	це система розподілених у часті надходжень та видатків грошових коштів, що генеруються його господарською діяльністю і супроводжують рух вартості, володіючи зовнішньою ознакою функціонування підприємства	концепція, запропонована цими авторами передбачає досліджування грошових потоків підприємства в рамках антикризового управління.
7	Поддєрьогін А. М. [8]	це сукупність послідовно розподілених у часі подій, які пов'язані із відособленим та логічно завершеним фактом зміни власника грошових коштів у зв'язку з виконанням договірних зобов'язань між економічними агентами (суб'єктами господарювання, державою, домогосподарствами, міжнародними організаціями)	автор потік грошових ресурсів зв'язує з конкретним періодом часу й визначає його як різницю між всіма коштами, які надійшли на підприємство й були їм виплачені за цей період.

Отже, з наведених визначень можна зробити певне узагальнення: в економічній літературі сформувалися два основні підходи до визначення категорії грошовий потік:

грошовий потік – це різниця між отриманими і виплаченими підприємством коштами за певний визначений період, тобто це сума надлишку або недостачі грошових коштів; грошовий потік – це безперервний рух коштів (обіг), тобто їх надходження й виплати (притоки й відтоки) за певний визначений період.

Перше визначення зводиться до того, що грошовий потік – це залишок грошових ресурсів на конкретний момент часу, який не може ототожнюватися з потоком (обігом, рухом), оскільки потік означає рух. При цьому обсяг грошових потоків може характеризуватися такими показниками як обсяг коштів, які надійшли, та обсяг витрачених коштів.

Грошові потоки безпосередньо пов'язані з рухом коштів на підприємстві, який відображає надходження у розпорядження суб'єкта господарювання грошових ресурсів та їх використання [7, 8].

Підсумувавши всі визначення, можна зробити висновок, що грошовий потік, по-перше, це сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів у ході фінансово-господарської діяльності. По-друге, це показник здатності підприємства покривати свої витрати, погашати зобов'язання своїми ресурсами та ефективно використовувати кошти для їхнього примноження.

Цифрові трансформації в бізнесі можуть кардинально змінити підприємство, оскільки вони зачіпають усі куточки організації, модернізуючи вже наявні та створюючи нові бізнес-процеси. Кожен трансформаційний процес впливає на низку процесів. Для того, щоб відстежувати результат впровадження трансформацій та знати до чого вони призводять, необхідно відстежувати ефект на кожному етапі впровадження [9].

Цифрова трансформація дає важливу конкурентну перевагу підприємству та додаткові привілеї на ринку, сприяє підвищенню репутації в очах споживачів. Існуючі підходи щодо визначення цифровізації наведені в табл. 2.

Таблиця 2

Існуючі підходи щодо визначення цифровізації

№ з/п	Автор	Сутність поняття «цифровізація»	Аналіз визначення
1	Д. Тапскотт [10]	розглядає цифровізацію як зміну парадигми, яка має місце в суспільстві, з широким використанням інформаційно-комунікаційних технологій, які постійно розвиваються та вдосконалюються.	в цьому визначенні автор підкреслює важливу мету цифровізації, зміна загальної парадигми мислення, механізмів спілкування, взаємодії з зовнішнім світом, однак автор зосереджує увагу на технології, що скоріше є інструментом діджиталізації.
2	Дж. Скотт Бреннен та Д. Крейс [11]	говорять про цифровізацію, як про спосіб реструктуризації багатьох областей соціального життя навколо цифрової комунікації і медіа-інфраструктур.	концепція, запропонована цими авторами передбачає зосередження і визначення цифровізації на соціальному житті, зміни технологій спілкування людей, формування аналогових цифрових технологій спілкування. Зосередження на одній із складових цифровізації приводить до обмеження та неможливості розглядати інші складові цифровізації.
3	К. О. Січкаренко [12]	представляє об'єкт дослідження як синтетичної категорії, під якою автор розуміє всі соціально-економічні процеси, в основі яких лежить використання сучасних цифрових технологій, до яких дослідник відносить використання можливостей навігації, автоматизацію виробництва, нові принципи організації ринку праці тощо.	автор цифровізацію пов'язує з усіма аспектами життя, бізнес-процесами які використовують цифрові технології, розкриває усієї сукупності складових елементів, які, необхідно включати в поняття «цифровізація».

Таким чином, аналіз категоріальних особливостей застосування та специфіки трактування поняття «цифровізація» дозволяє визначити наступне:

останніми роками з'явилась значна кількість наукових праць присвячених темі роботи, що значним чином актуалізує об'єкт та напрям дослідження;

в українській науці немає чіткого розуміння та єдності думок щодо трактування поняття «цифровізація», значна кількість науковців або копіюють надбання закордонних вчених, або спираються на урядову Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України;

в процесі дослідження виявлено, що переважна більшість науковців використовують економічний та соціальний підхід до визначення поняття «цифровізація»;

незважаючи на значну кількість праць, проблематика цифровізації економіки потребує подальших поглиблених досліджень, оскільки вона поширюється на все більшу кількість процесів та процедур, що значно прискорює швидкість трансформаційних змін, які відбуваються в економіці та суспільстві [14].

Схематично структуру системи управління грошовими потоками з урахуванням цифрової трансформації представлено на рис. 1. [2, 3, 12, 13, 14]

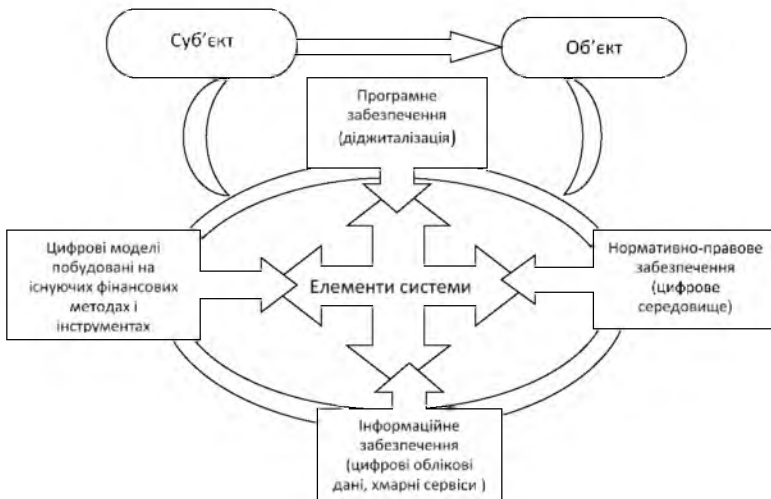

Рис. 1. Структура системи управління грошовими потоками підприємства з урахуванням цифрової трансформації

Побудова системи управління грошовими потоками підприємства з урахуванням цифрової трансформації базується на наступних принципах:

- інформативною достовірності та прозорості;
- збалансованості;
- ефективності.

Основою управління є наявність оперативної і достовірної облікової інформації, що формується на базі цифрового бухгалтерського й цифрового управлінського обліку. Склад такої інформації досить різноманітний: рух коштів на рахунках та в касі підприємства в режимі реального часу, дебіторська і кредиторська заборгованість

підприємства, бюджетів податкових платежів, графіки видачі та погашення кредитів, сплати відсотків, бюджетів майбутніх закупівель, що вимагають попередньої оплати, та багато іншого. Сама ж цифрова інформація може надходити з різних джерел, її збір і систематизація повинні бути налагоджені з особливою ретельністю, оскільки запізнювання і помилки при наданні інформації можуть негативно вплинути на діяльність підприємство в цілому. При цьому кожне підприємство самостійно визначає формат надання та періодичність збору цифрової інформації.

Завдяки цифровій системі управління грошовими потоками на підприємстві дані залишаються актуальними, дають можливість дослідити грошові потоки від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності в режимі реального часу. Використовуючи доступні дані, інформацію, менеджер, підприємець має можливість оцінити результати, фінансові показники в режимі реального часу та запропонувати ефективний, швидкий, найпростіший спосіб їх покращення.

Таким чином, в роботі було узагальнено сутність визначень «грошові потоки» та «цифровізація», досліджено особливості, складності та перспективи управління грошовими потоками на підприємстві з урахуванням впливу цифрової трансформації та запропоновані основні елементи системи управління грошовими потоками підприємства з урахуванням діджиталізації бізнес-процесів підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бугас Н. В. Бюджетування як ефективний інструмент управління витратами / Бізнес Інформ. 2012. № 5. С. 190–193.
2. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент : навч. посібник. К. : Ельга, 2008. 724 с.
3. Загородній А.Г. Фінансовий словник / А.Г. Загородній, Г.Л Вознюк, Т.С. Смовженко. К.: Знання, 2004. 566 с.
4. Маркіна І. А. Менеджмент підприємства. К. : Вища школа, 2000. 76 с.
5. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз : навчальний посібник. Житомир : Рута, 2003. 680 с.
6. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. К. : ЦУЛ, 2002. 496 с.
7. Лігоненко Л. О. Управління грошовими потоками: навч. посібн. / Л. Лігоненко, Г. Ситник. К. : КНТЕУ, 2005. 255 с.
8. Поддєрьогін А.М. Фінансовий менеджмент : підручник. К. : КНЕУ, 2005. 536 с.
9. Зінюк М. Оцінка ефективності цифрової трансформації бізнесу. Економіка та суспільство. 2021. № 29. URL : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-57> (дата звернення: 19.05.2024).
10. Tapscott D. The Digital Economy. Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence. New York: McGraw-Hill, 1995. 345 p.
11. Brennen J. S., Kreiss D. Digitalization. In The International Encyclopedia of Communication Theory and Philosophy. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/action/showCitFormats?doi=10.1002%2F9781118766804.wbiect111> (дата звернення: 19.05.2024).
12. Січкаренко К.О. Цифровізація як фактор змін у міжнародних економічних відносинах. Приазовський економічний вісник. 2018. No 3(08). С. 30-34.
13. Бугас Н.В., Бугас В.В. Особливості управління бізнес-процесами в умовах цифровізації економіки України. Платформа 4. Менеджмент 4.0: освітні технології для цифрової епохи. С. 131-134. URL : https://er.knuid.edu.ua/bitstream/123456789/24054/1/IMPER_2023_P131-134.pdf (дата звернення: 19.05.2024).
14. Руденко М.В. Цифровізація: категоріальні особливості та специфіка трактування. Економічний форум. 2021. № 4. С. 3-13.